

۱ «هیچ عشقی در روی زمین نمی‌تواند جای عشق را بگیرد».

مارگریت دوراس در نوشته‌های خود به «عشق»، بُعدی مرکزی می‌دهد تا بدان حد که آن را، «توجیه زندگی»، می‌انگارد؛ لحظه از زمان حال پر می‌شود و دیگر چیزها به‌تعویق می‌افتد. عشق به یک تعبیر به تعویق افتادن مرگ است، نوشتن برای دوراس نیز حکم عشق را دارد که همه‌چیز را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. «وقتی که در خانه مشغول نوشتن می‌شدم، همه‌چیز مشغول نوشتن می‌شد. نوشته همه‌جا بود و دوستان را هم که می‌دیدم اغلب درست بجا نمی‌آوردمشان». ^ا گواینکه هر عشقی به‌ناگزیر عشق قبلی را هدر می‌دهد اما از نظر دوراس این هیچ از اهمیت آن نمی‌کاهد. گمانیکه هیچ نوشته‌ای نمی‌تواند جای نوشتن را بگیرد؛ «نوشتن همیشه نوشته قبلی را هدر می‌دهد، باین‌حال باید پذیرفت که هدردادن و ناکامی، قدمی به سوی کتاب بعدی است یا امکانی دیگر برای همان کتاب».^ب

هرگاه به «عشق» و «نوشتن» روح عصبانی دوراس را نیز اضافه کنیم، درک نوشته‌هایش ساده‌تر می‌شود اما برای درک روح عصبانی دوراس باید به زندگی‌های دوراس و شرایط اجتماعی‌اش توجه داشت زیرا بخشی از روح عصبانی مارگریت به قلمرو دوراس تعلق دارد. دوراس نام ملکی بود که پدر مارگریت در هند و چین خریده بود. هند و چینی که دوراس کودکی‌اش را در آنجا سپری کرده بود، «اهل جنگل، زاده سایگون‌ام» اما دوراس تنها یک روح در بدن نداشت. آن بخش دیگر روح عصبانی‌اش به جریان‌ات اجتماعی و سیاسی جهانی تعلق داشت که نمایندگانش در جهانی کوچک‌تر به نام پاریس جمع شده بودند و دوراس نیز یکی از آنها بود. با این همه اگر به همه اینها تمایل به «طراوت میل» را اضافه نکنیم، درواقع از دوراس چیزی نگفته‌ایم، زیرا آنچه برای دوراس مطلوب است «طراوت میل» است؛ همان چیزی که ریشه‌اش برمی‌گردد به دید پیشین او به جهان و انسان… «برای دست‌یافتن به تازگی اصل و منشأ، برای بازساختن شور و وجد دم لحظه‌های آغازین، این حالت ابدی»^ج بنابراین اگر بکسر عشقی و هیچ نوشته‌ای در روی زمین نتواند جای عشق و نوشتن را بگیرد، به طریق اولی هیچ میلی نمی‌تواند در روی زمین جای طراوت میل را بگیرد؛ میلی که دم‌به‌دم تولید و تکرار می‌شود و بازگشت جاودان می‌یابد. جنبش چرخان همه‌چیز در زمانی چرخان.

۲ «هرگز همه‌چیز گفته نخواهد شد»^د

ناممکن بودن کاملِ عشق

زندگی‌های دوراس

نادر شهریوری(مدقی)

نادر شهریوری در جشنوارهٔ ادبیات در تهران، ۱۳۸۵

در هیروشیمما عشق من *، مرد از زن می‌خواهد در هیروشیمما بماند، زن می‌گوید نه، نه‌ای که دنیایی از امتناع است. شاید گمان می‌برد تحقق کامل عشق ناممکن باشد. «ناممکن‌بودن تحقق کامل» تنها به این رمان اختصاص ندارد. درواقع این ایده‌ای است که دوراس در تمام رمان‌هایش پی می‌گیرد. دوراس درباره رمان نایب کنسول می‌گوید که در همه‌جای آن «فریادی بی‌صدا» حضور دارد. «نایب کنسول مدام نعره می‌زده ... بله فریاد می‌زده، بلند و در دل شب‌های لاهور، به طرف باغ‌های شالیمار شلیک می‌کرده تا بکشد، چه کسی را مهم نبوده... شوریده‌سر است، شوریده‌عقل است نایب کنسول، لاهور را می‌کشد همه‌شب»^۱

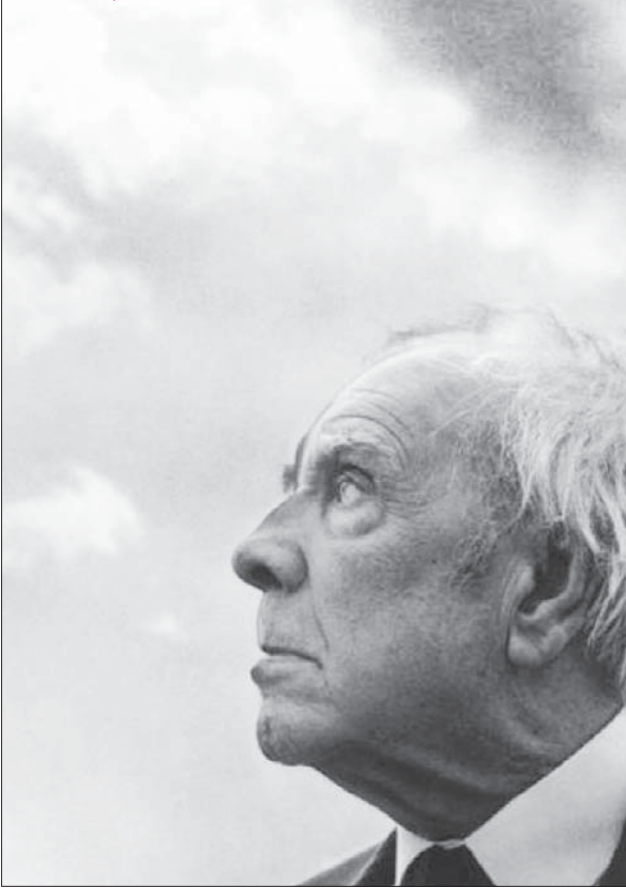
۲ «گاهی اتفاق می‌افتد که سپیده‌دم بیدار می‌شوم و شب را می‌بینم که در برابر سفیدی‌های بلعنده روز طالع ناتوان شده است و فرار می‌کند. پیش از فریاد پرندگان، خنکی مرطوبی وارد اتاق می‌شود که از دریا می‌آید و از شدت پاکی، تقریباً خفه‌کننده است؛ چیزی است که نمی‌توان گفت. کشف ملال تازه‌ای است... ملال است که باقی می‌ماند».^۲

«ناممکن‌بودن تحقق کامل»^۳ در ادبیات دوراس به‌ناگزیر جای خود را به ملال می‌دهد. ملال از مضامین اصلی نوشته‌های دوراس است. میل آدمی هرگز تحقق نمی‌یابد و این به‌ناگزیر به ملال ره می‌برد. ایده ششوپنهوری در دوراس کاملاًمشهود است: حسرت و ملال، در حسرت و انتظار رسیدن و پس از آن ملال و اندوه ناشی از فاصله خواست با

در حاشیه «نه مقاله درباره داتنه و دو سخنرانی درباره کمدی الهی و هزار و یک شب»

هزارویک شب غیرممکن

علی شروقی

که مرکب است از دوراندیشی‌ها و مناهي، به اطاعت از خرد فکر کنیم، به این جمله زیبای قفلون فکر کنیم: «از اعمال ذهن، کم‌شمارترینش استدلال است». بسیار خوب! بوالو می‌خواست شعر را بر پایه خرد بنا کند». با خواندن این جملات بورخس شاید به عنوان مردمی که نویسنده شرقی را به چاهی از نسب‌های هزار و یک شب در آن خیال از پشت خیال بیاید، بی‌آنکه عاملی این خیالات بافته‌شده را به‌هم مرتبط کند یا از بی‌رطی‌شان معنایی بیافریند. شاید راوی در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته در همان صفحات پایانی جلد آخر رمان، نحوه تأثیرگرفتن از هزار و یک شب را به بهترین شکل در قالب دو نیروی متضاد «کشش» و «مقاومت» بیان کرده باشد. راوی، هوس آفریند چیزی مثل هزار و یک شب را دارد، اما آسان‌باید از یاد برد بورخس وقتی به سراغ هزار و یک شب می‌آید و از حمله هزارتوی پر راز و رمز این کتاب به خردگرایی غرب سخن می‌گوید، این میراث مبتنی بر خرد را بلعیده و جذب کرده و با اتکا به همین میراث به کشف دوباره هزار

و یک شب نابل آمده، و رمان ایتالی، افسوس که هنوز

این خردگرایی غربی را آن‌گونه که رمان‌نویس غربی

ادبیات

آن چیزی که تحقق یافته است، با این همه دوراس تن به‌ناامیدی نمی‌دهد، او بیش از ششوپنهور به بکت نزدیک است: این بیان که دیگر هیچ چیزی برای بیان‌کردن وجود ندارد، هیچ چیزی که با آن بتوان بیان کرد، هیچ چیزی که از آن بتوان بیان کرد، هیچ قدرتی برای بیان‌کردن؛ هیچ میلی به بیان‌کردن، همراه با اجبار به بیان‌کردن».

۴ برای دوراس نوشتن فرق چندانی با زندگی‌کردن ندارد، تمام داستان‌های او برگرفته از زندگی‌های اوست. زندگی او تاریخ و جغرافیایی متنوعی را شامل می‌شود. تاریخ جنگ‌ها، انقلاب‌ها و... و جغرافیایی که از شرق آسیا تا غرب اروپا را دربر می‌گیرد. اما مهم‌تر از همه اینها؛ زندگی‌هایش سرشار از مضامین زندگی است: تنهایی، انزوا، سرگردانی، عشق، عصبان و ملال... گو اینکه هیچ میلی به بیان‌کردن ندارد اما اجبار به بیان‌کردن دارد. «در وقایع روزمره غرق می‌شود، هستی جمعی پیدا می‌کند و بعد کشفانه می‌شود به ثقل ملال جهان. بی می‌برد که حامل نوعی درایت است که امکان می‌دهد تا بهتر ببیند و بشنود... که کلامش دیگر در حدی است که دل تپنده را در مرارت‌های عشق دریايد، نیز عزلت و انزوايی که رزایوه دلیاخنگان است، به این نکته پسی می‌برد که تاریخ جهان روایتگر همین سرگردانی‌هاست همین رنج‌ها و همین تنهایی‌ها»^۴ حتی اگر زندگی از نظر دوراس تماماً عدم‌تحقق کامل میل و به یک معنا شکست باشد، او توانست از آن هنر بسازد. زیبایی شکست در دوراس، چهره واقعی خود را پیدا می‌کند.

بی‌نوشت‌ها:

• هیروشیمما عشق من در ۱۹۵۹ در جشنواره کی به کارگردانی آلن رنه به نمایش درآمد که باعث شهرت وی شد.

•• ایده «ناممکن‌بودن تحقق کامل» و ایده «هرگز همه‌چیز گفته نخواهد شد» ادبیات دوراس را از من‌های ایدئولوژیک دور می‌کند و به آن مضمونی واقعی‌تر می‌دهد.

۱ و ۵– مُدِراتو کانتاییله، مارگریت دوراس، ترجمه رضا سیدحسینی ۲ و ۳– نوشتن، همین و تمام، مارگریت دوراس، ترجمه قاسم روبین ۴ و ۸– حقیقت و افسانه، آلن ویر کندله، ترجمه قاسم روبین ۷– از اولین رمان دوراس، «بی‌شیرمان»، به‌تقل از مدراتسو کانتاییله، مارگریت دوراس، ترجمه رضا سیدحسینی.

جلد اول کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد دوم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سوم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد بیستم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یکم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دوم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و سوم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یازدهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و چهارم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و پنجم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و ششم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هفتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و هشتم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و نهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و دهم کتاب جودت بیک و پسران، ترجمهٔ علیرضا ناصحی، انتشارات آگه، ۱۳۸۵

جلد سی و یاز